

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Art. 3. Utrùm præter Scripturam veteris, & novi Testamenti, existant
traditiones divinæ in lege Evangelica.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83614](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83614)

cho, Noëmo & Abrahamo, quibus vel eadem quæ Adamo, vel etiam aliqua alia revelavit. Hi autem veritates sibi à Deo revelatas, non calamo, sed ore tradiderunt filiis suis, qui parentes imitati, quæ ab illis audierant, filiis suis similiter, non calamo, sed ore tradiderunt.

RESPONSIO II.

In lege Mosaica, præter Scripturam sacram, extiterunt aliquæ traditiones divinæ.

Prob. Quia Judæi fide divina credebant explicitè plurimas veritates, quarum tamen in veteri Testamento nullibi reperitur expressa mentio, quales sunt immortalitas animæ, mortuorum omnium resurrectio in fine Mundi; in statu peccati morientium æterna damnatio, & beatitudo æterna morientium in statu gratiæ; pœna temporaria, pro peccatis remissis debita, ab animabus iustorum in purgatorio persolvenda; peccati originalis condonatio pro masculis octavo die circumcisis; & pro foeminis, ac masculis ante diem octavum morientibus, certo alio ritu externo adhibito. Ergo Judæi plurimas illas veritates credebant propter traditionem divinam: nam credebant illas propter expressam revelationem divinam. Siquidem credebant illas explicitè; nec expressam illarum revelationem divinam habebant in Scriptura; siquidem illarum mentio expressa nullibi fit in veteri Testamento. Superest igitur ut illas crederent propter expressam illarum revelationem divinam viva voce traditam. Ergo, &c.

Confirmatur. Quia vera legis scriptæ intelligentia, quam Moyses tradidit sacerdotibus, ut ea ad controversias circa sensum legis exortas, quæ ad illos ex ipsius legis præcepto deferendæ erant, dirimendas juvarentur, fuit vera traditio divina: nam fuit nova revelatio, per Moysen à Deo, non scripto, sed oretenus facta sacerdotibus. Ergo Judæi, præter Scripturam sacram, habuerunt etiam divinam traditionem, Scripturæ S. interpretem.

Obj. 1. Deuteron. cap. 4. damnantur traditiones, eum dicitur: *Non additis ad verbum, quod vobis loquor, nec auferetis ex eo.* Resp. Hoc esse falsum: hoc enim loco Deus tantum prohibet, ne mandata quæ tradit, falsa interpretatione depraventur, & præcipit ut integrè servantur, qualia imponuntur, nihil addendo vel minuendo, ut patet ex verbis subsequentibus: *Custodite mandata Domini Dei vestri, quæ ego præcipio vobis.* Unde hoc loco non aliud dicit, quàm quod cap. 12. cum ait: *Quod præcipio tibi, hoc tantum facito Domino: nec addas quidquam nec minuas.*

Obj. 2. Christus Matth. cap. 15. indiscriminatum damnat traditiones Judæorum: ait enim illis: *Irritum fecistis mandatum Dei propter traditionem vestram.* Ergo Judæi non habuerunt traditiones divinas. Resp. neg. ant. Nam Christus hoc loco damnat tantum traditiones merè humanas, quarum aliæ inutiliter erant, aliæ verò etiam malæ, & scripturis repugnantes, ut patet ex verbis subsequentibus: *Sine causa colunt me, docentes doctrinas & mandata hominum.* Sed

Nota. Apud Judæos traditiones fuerunt duplicis generis, aliæ scilicet antiquæ, quas acceperant à Moie & aliis Prophetis, aliæ verò recentiores, quas acceperant à recentioribus magistris, quos fuisse Rabbinos Akiba, Simeon, & Hille, scribit Hieronymus in sua ad Algasiam epistola quæst. 10. Has damnarunt Christus & Apostoli, non illas. De secundis sic loquitur Hieronymus loco citato: *Quanta traditiones phariseorum sint, quas hodie vocant & streptos, & quam aniles fabule, evolvere nequeo: neque enim libri patitur magnitudo; & pleraque tam turpia sunt, ut erubescam dicere.*

Traditiones Judæorum paulò aliter dividit S. Epiphanius in Protiomaitarum hæresi num. 90. ubi sic loquitur: *Seniorum traditiones & streptos à Judæis vocantur. Quatuor autem illarum sunt genera. Primum*

est, quod sub nomine Moysi circumferunt. Secundum est, quod Rabbi Akiba tribuunt. Tertium Adde, sive Jude. Quartum ad Assamonai filios refertur. Mosaicæ autem traditiones verè divinas fuisse, & à Christo probatas, paulò inferius asserit his verbis: Ceterum quæ à Moysè sancita sunt, à Deo minime sunt aliena, à quo, Moysè sequestre & interprete, tradita sunt: quod & ipsum Salvatoris iudicium evidenter approbat. Scribit idem Epiphanius in Marcionitarum hæresi, traditionem Akibæ paulò ante captivitatem Babylonicam; traditionem, quæ Davidis inscribitur, post reditum à Babylonia, & traditionem Assamonæorum Alexandri & Antiochi temporibus, annis ante Christum 190. initium habuisse.

ARTICULUS III.

Utrum præter Scripturam veteris & novi Testamenti, existant traditiones divine in lege Evangelica.

Traditiones divinas olim repudiavere antiquissimi hæretici, Basilidiani scilicet, Cerinthiani, Valentiani, & Marcionitæ, de quibus hæc scribit Sanctus Irenæus lib. 3. adversus hæreses cap. 2. *Cum ex Scripturis arguantur, in accusationem convertuntur ipsarum Scripturarum, quasi non rectè habeant, neque sint ex auctoritate, & quia variè sint dictæ, & quia non possit ex his inveniri veritas ab his, qui nesciant traditionem.* Cum autem ad eam iterum traditionem, quæ est ab Apostolis, quæ per successiones presbyterorum in Ecclesiis custoditur, provocamus eos; adversantur traditioni. Evenit itaque neque Scripturis jam, neque traditioni consentire eos. Itaque hæretici illi, cum urgebantur Scripturarum testimonio, provocabant ad traditiones; & cum urgebantur traditionibus Apostolicis, illas velut traditiones merè humanas aspernabantur: sic impii in circuitu ambulant.

Veteres illos hæreticos in rejiciendis traditionibus divinis imitati sunt alii posteriores hæretici, Donatistæ scilicet, Ariani, Eunomiani, Nestoriani, Eutychiani, Aeriani, &c. quos sæculo duodecimo Apostolici, decimo quarto Vvicleffus, decimo sexto Lutherus & Calvinus secuti sunt, quorum hic hæc habet lib. 4. instit. cap. 8. §. 8. *Esto igitur hoc firmum axioma, non aliud habendum esse Dei verbum, cui datur in Ecclesia locus, quam quod lege primum & Prophetis, deinde scriptis apostolicis continetur: nec aliud esse ritè docendi in Ecclesia modum, nisi ex ejus verbis (scripti) præscripto & norma.* Ille verò ita loquitur in commentar. cap. 1. ad Galatas: *Neque aliq. doctrina in Ecclesia tradi & audiri debet, quàm purum Verbum Dei, hoc est, sancta Scriptura.* Doctores vel auditores alii cum sua doctrina, anathema sunt. Sed contra illos omnes sit

RESPONSIO.

Præter Scripturam Sacram, existunt etiam traditiones divinæ in lege Evangelica.

Prob. 1. Ex Scriptura: nam sic loquitur Apostolus 1. Cor. cap. 11. *Lando vos, fratres, quòd per omnia mei memores estis: & sicut tradidi vobis, præcepta mea tenetis.* Et 2. Thessal. cap. 2. *Itaque fratres, stete (firmi in fide), & tenete traditiones, quas didicistis sive per sermonem, sive per epistolam nostram.* In quæ verba sic habet S. Basilii lib. de Spiritu Sancto cap. 29. *Arbitror apostolicum esse, etiam non scriptis traditionibus inherere. Laudo, inquit, vos, quòd omnia mea meministis, & quemadmodum tradidi vobis, traditiones obinetis, quas accepistis, sive per sermonem, sive per epistolam.* Et S. Damascenus lib. 4. orthod. fid. cap. 17. *Quòd autem Apostoli quamplurima, nullo Scripturæ Sacre loco prodita, nobis tradiderint, his verbis testatur ille Gentium Apostolus Paulus: Stete igitur, &c. Et ad Corinthios scribens: Lando*

Laudo vos, fratres, quod per omnia mei memores estis, & sicut tradidi vobis, traditiones tenetis. Vulgata nostra habet praecepta mea, quod diversum non est: loquitur enim Apostolus de praeceptis, non scriptis, sed viva voce traditis.

Prob. 2. Ex Patribus Graecis, ex quibus hic sufficient nobis Ignatius martyr, de quo haec refert Euseb. lib. 3. hist. Eccl. c. 36. Cum per Asiam sub custodia navigaret, singulas quasque digrediens civitates, Ecclesiae populos Evangelicis cohortationibus edocebat in fide persistere... & ut diligentius ac tenacius Apostolorum traditionibus inhaerent, quas traditiones cautele gratia, & ne quid apud posteros remaneret incerti, etiam scriptas se asserit reliquisse. Ignatius igitur adhortabatur Ecclesiae populos, ut inhaerent Apostolorum traditionibus, quas ipsi non scripserant; quando quidem illas, ne exciderent, aut in dubium aliquando revocarentur, ipse scripserat.

Irenaeus lib. 3. cap. 2. verbis jam relatis, & cap. 3. ubi ait: Haec ordinatione & successione (Pontificum) ea quae est ab Apostolis in Ecclesia traditio, & veritatis praecognitio pervenit usque ad nos. Et cap. 4. ubi haec habet: Quid autem si neque Apostoli quidem Scripturas reliquissent nobis, nonne oportebat ordinem sequi traditionis, quam tradiderunt iis, quibus committebant Ecclesias? Ecce aperte supponit, praeter divinas Scripturas, esse in Ecclesia traditiones Apostolicas, easque per ordinationem & successionem Pontificum conservari asserit.

Clemens Alexandrinus, de quo Eusebius lib. 6. hist. Eccl. cap. 11. haec inter alia narrat: In libello, quem scripsit de Pascha, confitetur extorqueri sibi a fratribus, ut ea quae a presbyteris, idest a successoribus Apostolorum voce sibi sola tradita sunt, describeret in libris, ac posteris traderet. Hic manifeste loquitur Clemens de traditionibus Apostolicis: loquitur enim de iis quae audiverat a successoribus Apostolorum, adeoque de iis quae ipsi Apostolorum successores audiverant ab Apostolis, qui ea non scripto, sed voce sola tradiderant: unde a fratribus enixe rogatus erat Clemens, ut illa describeret in libris, & posteris scripto traderet.

Origen. hom. 5. in lib. Numeror. ubi multas traditiones apostolicas de moribus seu ritibus ecclesiasticis enumerat, & dicit illarum rationem non esse notam omnibus: licet omnes eas servare teneantur.

Euseb. lib. 1. demonstr. Evang. c. 8. ubi sic loquitur de Apostolis: Quaecunque iis convenire arbitrabantur qui animas adhuc affectibus obnoxias gererent, curationisque indigentes, ea ipsi ad imbecillitatem multorum se demittentes, partim literis, partim sine literis, quasi iure quodam non scripto servanda, commendaverunt. Non omnia igitur scripserunt Apostoli, sed aliqua scripto, & aliqua viva voce tantum primis fidelibus tradiderunt servanda.

Basilii lib. de Spiritu S. cap. 27. ubi longa inductione probat traditiones apostolicas: Ut signo crucis, inquit, eos qui spem collocaverunt in Christum, signemus, quis scripto docuit? Ut ad orientem versi precemur, quae nos docuit Scriptura? Invocationis verba, cum ostenditur panis Eucharistiae, & poculum benedictionis, quis Sanctorum in scripto nobis reliquit? Consecramus aquam baptismatis, & oleum unctionis, praeterea ipsum qui baptismum accipit, ex quibus scriptis? Nonne a tacita secretaque traditione, &c.

Prob. 3. Autoritate Patrum Latinorum, pro quibus omnibus sint Tertullianus & Augustinus, quorum ille sic loquitur in lib. de corona militis cap. 3. Ergo quaramus an & traditio non scripta non debeat recipi? Plane negabimus recipiendam, si nulla exempla praedictarum aliarum observationum, quas sine ulius Scripturae instrumento, solius traditionis titulo, exinde consuetudinis patrocinio vindicamus. Tum variis Ecclesiae observationibus enumeratis, sic profectur c. 4. Harum & aliarum ejusmodi disciplinarum si legem exposuimus scripturarum, nullam invenies: traditio tibi praetenditur auctor, &c.

Augustinus verò haec habet lib. 5. de bapt. contra Donatistas c. 23. Apostoli nihil quidem exinde praeperunt: sed consuetudo illa, quae opponebatur Cypriano, ab eorum traditione exordium sumpsisse credenda est: sicut sunt multa, quae universa tenet Ecclesia, & ob hoc ab Apostolis praecepta bene creduntur, quanquam scripta non reperiantur. Lib. 4. c. 24. dixerat: Quod universa tenet Ecclesia, nec Conciliis institutum, sed semper retentum est, non nisi auctoritate apostolica traditum, rectissime creditur.

Prob. 4. Autoritate Concilii Tridentini sess. 4. in decreto de canonicis scripturis, ubi dicitur: Perspicuus (Synodus) hanc veritatem & disciplinam contineri in libris scriptis, & sine scripto traditionibus, quae ipsius Christi ore ab Apostolis acceptae, aut ab ipsis Apostolis, Spiritu S. dictante, quasi per manus traditae, ad nos usque pervenerunt, &c. Et inferius: Si quis traditiones praedictas sciens & prudens contempserit, anathema sit.

Prob. 5. Ratione: nam multa sunt de fide, quae tamen nullibi in Scriptura reperiuntur scripta, ut quod B. Virgo etiam post partum virgo perpetuo manerit; quod baptismus parvulorum valeat, nec expectandus sit usus rationis, ut valide baptizentur; quod baptismus collatus ab haereticis in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, sit ratus, & quod hi qui sic ab haereticis baptizati sunt, non sint rebaptizandi; quod septem sint Sacramenta, non plura, nec pauciora, & quod omnia a Christo instituta fuerint; quod Baptismus, Confirmatio & Ordo, characterem imprimant, nec possint iterari: haec, inquam, & alia multa sunt de fide, & quidem independentes ab omni revelationum divinarum determinatione, extensione, vel applicatione facta ab Ecclesia. Ergo fuerunt in se & secundum se revelata. Ergo multa, quae nullibi in Scriptura reperiuntur scripta, fuerunt in se & secundum se revelata. Ergo plurimae extant revelationes divinae, a nullo auctore canonico scriptae, sed solum ab Apostolis viva voce traditae Ecclesiae, propter quas possumus, vel etiam debemus plurimas veritates fide divina credere. Ergo, &c.

Confirm. Quia Apostoli episcopis, quos particulatim Ecclesiis praefecerunt, multa, puta ad essentiam & administrationem Sacramentorum, atque ad veram Scripturarum intelligentiam pertinentia, commendaverunt, & viva voce tradiderunt, non scripto, & quidem propter rationem multiplicem: ea enim noluerunt scribere, 1. ne libri sacri in immentum crescerent. 2. Ne si scripta inciderent in manus gentium, ab illis iraderentur mysteria religionis nostrae. 3. Ut essent in Ecclesia qui instruerent, & qui instruerentur, ac sic arctius esset Ecclesiae membrorum unio. 4. Ut fideles de Scripturarum intelligentia, aliisque rebus ad fidem pertinentibus, Ecclesiam ejusque praelatos consulere cogerentur, & sic magis commendaretur Ecclesiae & praelatorum ejus auctoritas. 5. Quia expediebat aliqua plebem latere, & innotescere solis praelatis, ad majorem illis apud plebem conciliandam reverentiam. Ergo in Ecclesia, praeter doctrinam ab auctoribus sacris scriptam, est & alia doctrina sola voce ab Apostolis olim tradita, & commendata praelatis Ecclesiae, & per continuam praelatorum Ecclesiae ordinationem & successionem hactenus conservata, & usque ad Mundi consummationem conservanda.

De hac doctrina ab Apostolis sola voce praelatis Ecclesiae tradita & commendata, certo certius loquitur Paulus 1. ad Timoth. cap. ultim. cum ait: O Timothee, depositum custodi. Et 2. ad eund. cap. 1. cum dicit: Formam habes sanorum verborum, quae a me audisti in fide & in dilectione in Christo Jesu. Bonum depositum custodi per Spiritum Sanctum, qui habitat in nobis. Et cap. 2. cum ait: Tu ergo, filii mei, confortare in gratia, quae est in Christo Jesu; & quae audisti a me per multos testes, haec commenda fidelibus hominibus, qui idonei erunt & alios docere. Nam per depositum illud, de quo servando tantum

ram præfere sollicitudinem, aliud intelligere non potest, quam doctrinam viva voce traditam Timotheo, quem ordinaverat episcopum: unde doctrinam illam vult à Timotheo, non in scrinio, sed in pectore diligenter asservari: unde jubet Timotheo, non ut plura illius exemplaria describi curet, sed ut illam, sicut ab ore loquentis exceperit, ita oretenus commendat hominibus ad docendum idoneis: unde denique non dicit: Verba quæ scripsi tibi, sed, verba quæ à me audisti, multis aliis tecum audientibus.

ARTICULUS IV.

Solvuntur objectiones.

Obj. 1. Apostolus ad Galatas cap. 1. dicit: *Licet nos aut angelus de Cælo evangelizet vobis, præter quàm quod evangelizavimus vobis, anathema sit.* Et Joannes Apocal. cap. 22. *Si quis appoverit ad hæc, apponet Deus super illum plagas scriptas in libro isto.* Et iterum Apostolus Paulus 2. ad Timoth. c. 3. *Omnis Scriptura divinitus inspirata, utilis est ad docendum, ad corripendum, &c.*

Resp. ad 1. Ibi Apostolus invehitur adversus pseudo-apostolos, qui Galatas docebant, eos salutem consequi non posse nisi circumciderentur, aliasque ceremonias Mosaicæ servarent, contra quod eos ipse docuerat, Mosaicam legem abrogatam esse, neminemque justificationis gratiam, adeoque nec salutem consequi posse, nisi per fidem Jesu Christi, & hanc fidem, cum aliis operibus salutaribus quæ ex illa sunt, ad salutem sufficere sine observatione ceremoniarum legalium. Sed quid hoc ad traditiones?

Resp. ad 2. His verbis tantum prohibetur, ne prophetiæ in Apocalypsi descriptæ corrumpantur, ad illas apponendo aliquid tanquam earum partem, quod tamen non sit earum pars.

Resp. ad 3. Aliud esse, quod Scriptura sit utilis ad docendum, ad corripendum, &c. & aliud, quod sufficiat: sic potius ad nutritionem utilis est, nec tamen sufficit. Dicimus igitur Scripturam utilem esse ad docendum, ad arguendum, &c. At negamus ea sola veritates omnes revelatas contineri.

Obj. 2. Scriptura est regula fidei. Ergo nulla sunt dogmata fidei, præter ea quæ ab authoribus canonicis scripta sunt. Atqui si darentur præter Scripturam traditiones divini non scriptæ, essent aliqua fidei dogmata, præter ea quæ scripta sunt ab authoribus canonicis. Ergo, &c. *Resp. neg. conseq.* Ratio negandi est, quia Scriptura non est totalis, sed partialis tantum regula fidei, etiam in ea linea, in qua est fidei regula: totalis enim regula fidei, in ea linea in qua Scriptura est fidei regula, consistit in Verbo Dei. Verbum autem Dei duplex est, scriptum scilicet & non scriptum, quorum illud libris sacris comprehenditur, hoc verò traditionibus apostolicis Ecclesiæ viva voce traditis: unde regula totalis, de qua agitur, nec sola Scriptura, nec solis traditionibus apostolicis, sed scriptura & traditionibus apostolicis continetur. Licet igitur omnia quæ sunt in Scriptura, sint de fide, non omnia quæ sunt de fide, sunt in Scriptura, sed aliqua sunt in sola traditione apostolica. Falsum igitur est, quod nulla sint dogmata fidei, præter ea quæ ab authoribus sacris conscripta fuerunt.

Obj. 3. Qui dicit, quod sint aliqua fidei dogmata, quæ non inveniuntur scripta in libris sacris, portam aperit innumeris erroribus: nam inde sumi potest occasio multa falsa dogmata commiscendi, & in Ecclesiam introducendi sub nomine traditionis apostolicæ. Ergo, &c. *Resp. neg. ant.* Habemus enim in Ecclesia viam infallibilem veras traditiones à falsis discernendi: sicut viam infallibilem habemus discernendi veras Scripturas à falsis. Hæc autem via est iudicium Ecclesiæ, quæ ob specialem Spiritus S. assistentiam, in tali discretionem errare non potest. Sicut igitur Ecclesia nunquam recepit aut recipiet falsas scripturas

Simonne Theol. Tom. II.

pro veris, ita falsas traditiones pro veris nunquam recepit, aut receptura est.

Obj. 4. Dato quod in primitiva Ecclesia fuerint aliquæ traditiones apostolicæ non scriptæ, impossibile fuit eas per tot sæcula conservari: cum huic conservationi obstiterint tot impedimenta: oblivio scilicet hominum imperitia, negligentia, & malitia. Ergo, &c. *Resp. neg. ant. Ad prob. Resp.* Impedimenta illa, vel etiam majora, facile superari potuisse per specialem Dei providentiam, Ecclesiæ promissam, eique hæcenus exhibitam, & usque ad finem Mundi exhibendam. Sicut igitur Deus specialiter providendo Ecclesiæ suæ, veras scripturas hæcenus conservavit, & usque ad finem Mundi conservaturus est; ita hæcenus conservavit, & usque ad finem Mundi conservaturus est veras traditiones.

Quatuor media, quibus divina providentia ad conservandas hæcenus traditiones apostolicas ula est, enumerat Bellarminus lib. 4. de Verbo Dei cap. 2. videlicet scripta Patrum & Doctorum Ecclesiæ, in quibus extant traditiones apostolicæ; usum continuum, quo pleræque traditiones apostolicæ sunt in continua observatione, ut ritus sacramentorum, dies festi, & jejuniorum tempora; monumenta quædam, quæ ad longissimum tempus durant, ut templa, sacri fontes, memoriæ martyrum; cruces, & imagines; hæreses, quibus Deus hæcenus mirabiliter usus est ad conservandam Ecclesiæ doctrinam: nam quia singulis ætatibus exorti sunt novi hæretici, singulis ætatibus extiterunt viri sancti & docti, qui doctrinam Ecclesiæ diligenter investigarunt, eamque defenderunt scriptis, ac posteritati commendarunt.

Quatuor his mediis alia quatuor addi possunt, nempe integram, & continuam successionem Episcoporum ab Apostolis, quæ pluribus sæculis fuit in tribus primariis Ecclesiis, Romana scilicet, Alexandrina, & Antiochena, & adhuc perseverat, semperque perseveratura est in Ecclesia Romana; Symbolum ab Apostolis viva voce traditum primis fidelibus, & ab illis ad nos usque viva voce transmissum, atque à prælati Ecclesiæ eorumque ministris explanatum; acta & decreta Conciliorum, quæ singulis ætatibus celebrata sunt; praxim Ecclesiæ, quæ semper germanum Scripturarum sensum quaesivit in doctrina ab Apostolis viva voce tradita, & ad damnandas hæreses semper ad traditiones apostolicas confugit: cum enim Scriptura sæpè sit obscura, adeoque in varios sensus apparenter trahi possit, & ex ea errores suos stabilire niterentur hæretici, necesse fuit, ut Ecclesia ad doctrinam ab Apostolis viva voce traditam, utpotè claram & apertam, & sic nullum hæreticis elabendi locum relinquentem, confugeret.

Hæc Ecclesiæ praxis patet ex omnibus Conciliis generalibus: in illis enim priusquam aliquid definiretur, apostolica traditio in sanctorum Patrum libris investigata est, tum ex ea sic planè explorata hæreses damnata. His omnibus mediis adde nonum, nempe ipsa scripta eorum, quos Ecclesia olim damnaverat, & extra ejus communionem obierant: nam scripta illa conferebantur cum orthodoxorum scriptis, & illorum cum eis oppositione in materia de qua erat controversia, argumentum sumebatur inferendi apostolicam doctrinam illam esse, quam qui vixerant & obierant in communione Ecclesiæ, scripto reliquerant.

Obj. Patres bene multi, præter Verbum Dei scriptum, nullum verè divinum agnoverunt, ut Irenæus lib. 3. cap. 1. ubi sic ait: *Non enim per alios dispositionem salutis nostræ cognovimus, quam per eos per quos Evangelium pervenit ad nos, quod quidem tunc præconaverunt, postea verò per Dei voluntatem in Scripturis nobis tradiderunt, fundamentum & columnam fidei nostræ futurum.*

Tertullianus in lib. adversus Hermogenem cap. 22. ubi hæc habet: *Adoro Scripturæ plenitudinem, quæ mihi & factorem manifestat & facta An autem*

X de